

Viedoklis Liellopu audzētāji kooperējas

Aija Kiserovska,

Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas valdes priekšsēdētāja vietniece

Aizvadītais 2021. gads pēc vairāku gadu klusuma perioda liellopu audzētāju kooperācijas jomā ir nesis jaunas vēsmas, jo gada sākumā ir dibināti divi jauni kooperatīvi – *GreenBeef.Lv* un *Latvijas liellops*, kuri ir iestājušies arī Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijā (LLKA).

Kooperatīvā *GreenBeef.Lv* pašlaik ir apvienojušās 10 saimniecības, kuru kopīgā misija ir redzēt katras ģimenes virtuvē tīru un uzturvērtībām bagātu produktu, vienlaikus audzējot gaļas liellopus ganībās pēc visaugstākajām labturības prasībām. Kooperatīvs ar internetveikala starpniecību veic nogatavinātas liellopu gaļas piegādi Rīgā un Pierīgā.

Savukārt kooperatīvs *Latvijas liellops* apvieno 11 gaļas liellopu audzētājus no visas Latvijas teritorijas, viņu mērķis ir nodrošināt kvalitatīvu, ar zāles lopbarību nobarotu liellopu gaļu vietējiem Latvijas patērētājiem. Daļa saimniecību ir bioloģiski sertificētas, bet daļa saimnieko pēc integrētās lauksaimniecības principiem.

Aktivitāte aizsākusies arī bioloģiskās graudaudzēšanas un sēklkopības jomā – 2021. gada otrajā pusē LLKA uzņēma bioloģisko graudaudzētāju kooperatīvu *BIO DRUVA*, kurš apvieno 16 bioloģiskās graudkopības un sēklkopības ražotājus ar mērķi eksportēt saražoto produkciju. Šī kooperatīva biedru saimniecības darbojas Vidzemes un Latgales novadā. 2021. gada otrā pusē pēc ilgiem laikiem pozitīvu pavērsienu sniedza piena ražotājiem, jo atbilstoši Lauksaimniecības datu centra sniegtajai informācijai piena nozares atbilstīgās kooperatīvās sabiedrības kopš 2021. gada jūnija līdz novembrim saviem biedriem – piena ražotājiem – maksājušas Latvijā visaugstāko vidējo iepirkuma cenu par svaigpienu, novembrī sasniedzot 0,36564 EUR/ kg (bez PVN).

Diemžēl arī 2021. gadā *Covid-19* izraisītā pandēmija turpināja atstāt savu ietekmi

ikvienā dzīves jomā, un līdzās *Covid-19* pandēmijas radītajām sekām kā papildu smags trieciens gada izskaņā ir nācis straujais inflācijas kāpums, kas rada ķēdes reakciju un atstāj negatīvu ietekmi gan uz valsts tautsaimniecību kopumā, gan arī uz katru mājsaimniecību, tostarp sadārdzina lauksaimniecības nozarē izmantotos resursus, kā degvielu, elektroenerģiju, gāzi. Ņemot vērā, ka inflācijas kāpuma prognozes nav iepriecinošas arī uz priekšdienām, tas izraisa bažas par stabilitāti un attīstību Latvijas tautsaimniecības kontekstā.

LLKA jaunā, 2022. gada, mērķis ir turpināt darbu pie 2021. gadā iesāktajām aktivitātēm – liellopu audzētāju kooperācijas attīstīšanas un mājražotāju kooperācijas veicināšanas citos Latvijas novados. LLKA plāno turpināt aktīvi strādāt kooperatīvu vadītāju un darbinieku izglītošanas jomā, kā arī kooperācijas idejas popularizēšanā lauksaimnieku, meža īpašnieku un mājražotāju vidū. Gaidāms arī atspēriens graudu audzētāju kooperācijas jomā, jo nākamajā gadā paredzēts intensīvs darbs pie zirņu proteīna ražotnes izveides, kas radīs pievienoto vērtību Latvijas lauksaimnieku saražotajiem zirņiem.

vadītāji nespēj panākt Briselē, tad tas ir jāveic no Latvijas valsts budžeta, jo mums jābūt konkurētspējīgiem!” tā uzskata LOSEP ģenerāldirektors.

“Vajag panākt, ka energoresursu cenu kāpums tiek kompensēts ar atbalsta mehānismiem pašražotajai zaļajai enerģijai. Saimniecībām ir jābūt tiesībām uz vietas ražot elektrību un piemērot neto norēķinu principu, kā tas jau ir fiziskām personām. Ja Saeima un valdība nevar steidzami grozīt atbilstošo Elektroenerģijas tirgus likumu un Enerģētikas likumu, tad no valsts budžeta ir jākompensē uzņēmējiem enerģētisko resursu cenu kāpums,” par 2022. gada darba mērķiem pauda E. Treibergs. G. Vilnītis sarunas noslēgumā uzsvēra, ka LOSEP atbalsta Eiropas Savienības Zaļo kursu, tomēr ar noteikumu, ja tam ir finansiāls ES vai valsts atbalsts, kas kompensē izmaksas. “Starp zaļām prasībām un saimnieciskās darbības izdevīguma principu ir jābūt samērībai. Biotopu kartēšana

nedrīkst apdraudēt meža un LIZ apsaimniekošanu,” tā G. Vilnītis.

Risinājumi – Eiropas līmenī

Paredzu, ka nākamais gads nebūs vienkāršs, taču ļoti ceru, ka energoresursu cenām līdz ar ziemas beigšanos būs tendence samazināties, uzsver AS *Latvennergo* valdes loceklis Kaspars Cikmačs, piebilstot, ka 2020. gada cenu līmenis, visticamāk, gan netiks sasniegts. “Vismaz gada pirmajā pusē gan tirgotāji, gan klienti izjutīs elektroenerģijas cenu kāpuma ietekmi, taču 2022. gada kontekstā es vairāk vēlētos uzsvāru likt uz koncerna izaugsmi, kas vienlaikus risinātu arī tās problēmas, ar kurām saskaramies šobrīd. Sagaidu, ka arī Eiropas līmenī tiks meklēti risinājumi, kā nākotnē varētu izvairīties no šādiem ārējiem cenu kāpumiem un to ietekmes. Jau šobrīd Eiropā par to tiek diskutēts. Visticamāk, notiks arī aktīva vēja elektrostaciju projektu virzība,

pieaugs klientu interese par saules paneļu uzstādīšanu un elektromobiļiem,” spriež K. Cikmačs.

Runājot par 2021. gada svarīgākajiem notikumiem uzņēmumā, viņš min koncerna stratēģijas izveidi, kas paredz *Latvennergo* izaugsmi un koncentrēšanos uz atjaunojamo energoresursu ražošanas jaudu palielināšanu.

“Paredzams, ka stratēģija tiks apstiprināta nākamā gada sākumā un noteiks uzņēmuma izaugsmi tuvākajos piecos gados. Tā ir saistīta gan ar vēja enerģētikas jomu, kurā arī nākamgad koncentrējamies uz redzamu virzību, gan elektromobilitāti un līderību Baltijas tirgus apvienošanā un nostiprināšanā. Kopumā jāteic, ka 2021. gads, lai arī bija ļoti pārsteidzošs, ir nostiprinājis pārliecību, ka koncernā ir enerģija jaunām ambīcijām – ne tikai noteikt tās, bet arī sasniegt. Domāju, ka šī enerģija mutuļos arī nākamajā gadā,” pauž K. Cikmačs. ☺